

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116215351
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8116215351.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobkyne Y. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX G., právne zastúpená advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému E. Z., skráteneý názov: E., S., so sídlom C. L., XXX XX J., W.: XX XXX XXX, právne zastúpený Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nám. Sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 13Csp/30/2016-81 zo dňa 17. decembra 2019, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „Žalobu zamieťa.

Žalovaný má nárok voči žalobkyňi na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 451 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, čl. 2 ods. 2, § 220 ods. 2, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňi na základe X. o poskytnutí bezúčelovej pôžičky č. XXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX bola poskytnutá pôžička vo výške 350,- Eur, za ktorú zaplatila 480,11 Eur, a to podľa poukazu na ňou predložené potvrdenia o vkladoch hotovosti na účet, poštové poukážky a Zmluvu o poskytnutí (inej) účelovej pôžičky na splatenie záväzkov, ako aj podľa vyjadrenia žalovaného o predčasnom splatení pôžičky, naposledy dňa 21.03.2012. Žalobkyňa svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia odvodila z poukazu na nedostatok náležitostí písomnej zmluvy o úvere a svoje platby. V priebehu konania žalovaný vzniesol námietku premlčania.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z tvrdení žalobkyne a ňou predloženej zmluvy vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola písomná a podpísaná žalobkyňou, teda žalobkyňa vytykané znenie poznala už od jej podpisu, resp. jej uzavretia (24.08.2010), a keďže posledná transakcia, ktorá bola v súvislosti s dotknutou zmluvou vykonaná, resp. ktorou žalobkyňa žalovanému uhradila spolu 480,11 Eur (a na základe ktorej tak bezdôvodné obohatenie najneskôr vzniknúť mohlo), bola uskutočnená dňa 21.03.2012 a žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná po uplynutí viac ako 4 rokov potom (28.07.2016), teda bola uplatnená po uplynutí premlčacej doby. Eventuálne právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo v tom čase už premlčané, a to jednak po márnom uplynutí subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby dňa 21.03.2014, počítanej najneskôr odo dňa jej poslednej úhrady žalovanému, keď žalobkyňa mala k dispozícii (poznala) všetky skutkové okolnosti o svojom

eventuálnom plnení (bez právneho dôvodu) a mohla tak prvý krát podať žalobu na jeho vydanie, ako aj po márnom uplynutí objektívnej 3-ročnej premlčacej doby dňa 21.03.2015, počítanej taktiež odo dňa jej poslednej úhrady, keď k eventuálnemu bezdôvodnému obohateniu z jej úhrad naposledy došlo. V danom prípade všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých bolo možné vyvodiť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil žalobkyňa poznala a žalobu mohla podať od toho času, keď mala k dispozícii napadnutú zmluvu a vedela, čo a komu plnila. Žalovaný sa pritom premlčania dovolal, a preto súd už z tohto dôvodu, bez potreby ďalšieho vecného posúdenia práva musel žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnuť. Uviedol, že žaloba pritom musela byť zamietnutá aj pre uplynutie objektívnej premlčacej doby. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bol totiž uplatnený nepochybne dokonca už aj po uplynutí 3-ročnej objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia. V súvislosti s 10-ročnou premlčacou dobou, ktorú žalobkyňa odvodzovala len z postavenia žalovaného podnikajúceho v oblasti poskytovania úverov a porušenia spotrebiteľského práva, podporne odkázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v obdobných spotrebiteľských veciach.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné úspešnému žalovanému jemu vzniknuté trovy tohto konania v zmysle ust. § 257 Civilného sporového poriadku celkom výnimočne nepriznať a žiadať, aby ich znášal sám, strany netvrdili a ani súd nezistil. Žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, preto mu súd voči žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením.

6. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Odvolanie podala z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Uviedla, že ak súd prvej inštancie žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol z dôvodu premlčania, tak by z tohto malo vyplývať zistenie súdu, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, ako aj to, z akého hmotnoprávneho základu toto bezdôvodné obohatenie vzniklo. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa nedá jednoznačne zistiť, ako súd bezdôvodné obohatenie posúdil, či bezdôvodné obohatenie zistil a z akého dôvodu. Skôr by sa zdalo, že súd vychádza zo zistenia, že žalovaný sa na jej úkor ani bezdôvodne neobohatil, a preto považuje napadnutý rozsudok v tomto smere za nepreskúmateľný. Vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe uviedla, že súd prvej inštancie sa dopúšťa omylu zásadného významu pri chápaní tohto inštitútu a začatia jeho plynutia. Začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby je viazané jednak na preukázateľnú vedomosť oprávneného o bezdôvodnom obohatení, teda subjektívna vedomosť o tom, že ide o konkrétnu majetkovú ujmu určitého druhu a rozsahu, ktorá je vyčísliteľná v peniazoch, a jednak je viazané na subjektívnu vedomosť o osobe, ktorá sa na úkor oprávneného obohatila. Subjektívna premlčacia doba môže začať plynúť kedykoľvek počas plynutia objektívnej premlčacej doby. Ak oprávnený nadobudne subjektívnu vedomosť o bezdôvodnom obohatení a o tom, kto zaň zodpovedá, až po uplynutí objektívnej premlčacej doby námietke premlčania zo strany povinnej osoby už nedokáže úspešne čeliť. Pre kategóriu objektívnosti je podstatnou nezávislosť od ľudského vedomia. Objektívna premlčacia doba plynie pri bezdôvodnom obohatení od naplnenia skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba plynie odvtedy, kedy ten, na koho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané skutočne zistí, že môže podať žalobu, a to bez ohľadu na to, že sa o tom mohol dozvedieť skôr. V spotrebiteľských veciach tak ide o získanie vedomosti o tom, že spotrebiteľ nemal platiť, nie o tom, že platil. Uviedla, že nevedela, že platby ktoré od nej žalovaný prijal nad výšku istiny prijíma protizákonne. Žila v omyle, že platby sú v súlade so zákonom a verila tomu, že žalovaný pri poskytovaní úveru postupuje s náležitou odbornou starostlivosťou, bezo zbytku podľa zákona. Až od združenia na ochranu spotrebiteľov sa dozvedela, že žalovaný od nej prijal platby v rozpore so zákonom, a že jej predložil na podpis formulárovú zmluvu, ktorá v rozpore so zákonom vytvárala dojem, že na platby, ktoré podľa zákona právo nemal, právo má. Rozhodujúcou vedomosťou je preto zistenie skutočnosti, že platiť nemala, nie vedomosť o tom, že platila v presvedčení, že platiť mala. Pri akceptovaní takéhoto výkladu by bolo potom nadbytočné rozlišovanie subjektívnej a objektívnej premlčacej doby. Vedieť komu zaplatila a koľko neznamená, že vie, že platila nedôvodne a že sa veriteľ na jej úkor bezdôvodne obohatil. Zákon nevyžaduje, aby získala len vedomosť o kvantite týchto skutočností, ale aj o kvalite, to si musí uvedomiť a nestačí, že to objektívne existuje. Namietala, že súd prvej inštancie pri svojich úvahách úplne vynechal obsah pojmu subjektívny. Vo svojom odvolaní ďalej poukázala aj na rozhodovaciu prax v obdobných veciach a rovnako sa vyjadrila (aj s poukazom na rozhodovaciu prax) k judikatúre aplikovanou súdom prvej inštancie na predmetný prípad. Záverom zhrnula svoje odvolacie námietky vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe, a to aj s poukazom na judikatúru súdov v tomto smere. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), vzhľadom na podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalobkyňa namieta nepreskúmateľnosť rozsudku, nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p.).

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolací súd uvádza, že nezávislosť rozhodovania súdov sa musí uskutočňovať v ústavnom a v zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 a nasl. Ústavy SR a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v § 220 ods. 2 C.s.p.. Preto z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Povinnosťou súdu je vždy taktiež dostatočným a rozumným spôsobom vyrovnať sa s argumentmi sporových strán, ktoré môžu mať vplyv na jeho rozhodnutie. Neznamená to však, že súd musí rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom tej ktorej strany, postačuje, že sa s jej argumentmi vo svojom rozhodnutí ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovná. Odvolací súd mal za to, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky v dôsledku absencie posúdenia, či v predmetnom prípade došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného a z akého dôvodu, pričom tiež absentovalo zdôvodnenie súdu prvej inštancie, na základe akých skutočností posúdil vzťah medzi stranami ako vzťah spotrebiteľský.

13. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR, sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd má za

to, že k došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne zistil, kedy sa žalobkyňa dozvedela o bezdôvodnom obohatení.

14. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Aj táto odvolacia námietka bola naplnená, a to tým, že súd prvej inštancie síce aplikoval na predmetný prípad správny právny predpis, ale tento nesprávne interpretoval, a to vo vzťahu k premlčacím dobám pri bezdôvodnom obohatení.

15. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalobkyňa nesúhlasila so závermi súdu prvej inštancie o premlčaní ňou uplatneného nároku. Odvolací súd preto skúmal, či súdom prvej inštancie boli správne zistené a následne vyhodnotené skutočnosti o splnení zákonných podmienok pre premlčanie nároku žalobkyne, ktorý si uplatnila z titulu bezdôvodného obohatenia.

16. Práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa môže oprávnený subjekt domáhať len v rámci plynutia tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby. V prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu. Subjektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Objektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom zákon rozlišuje 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, pričom ich aplikácia na ten-ktorý prípad závisí od charakteru vzniku bezdôvodného obohatenia. V prípade, ak ide o neúmyselné bezdôvodné obohatenie, je potrebné aplikovať 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. V zásade však pre oba dĺžky objektívnych premlčacích dôb platí, že začínajú plynúť odo dňa, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu.

17. Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že zákon explicitne rozlišuje medzi začiatkom plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby, pretože v čase, kedy bezdôvodné obohatenie reálne vznikne, nemusí mať oprávnený, teda ten na koho úkor bezdôvodné obohatenie vzniklo) vedomosť o jeho vzniku. V predmetnom prípade súd prvej inštancie začiatok plynutia tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby počítal odo dňa, kedy žalobkyňa uhradila žalovanému poslednú splátku, teda odo dňa 21.03.2012. S uvedeným postupom súdu prvej inštancie sa však odvolací súd nestotožňuje, a to s poukazom na vyššie uvedené. Ak by mal zákonodarca v úmysle odvíjať začatie plynutia premlčania pri bezdôvodnom obohatení od jedného momentu, potom by pomerne podrobne neupravoval rozlišovanie subjektívnej a objektívnej premlčacej doby a rôzne začiatky ich plynutia, ale uspokojil by sa s úpravou tak, ako to urobil napríklad v prípade premlčania práv zodpovedajúcim vecným bremenám (§ 109 Občianskeho zákonníka), či premlčaniu práv z prepravy (§ 108 Občianskeho zákonníka).

18. K subjektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil.

19. Existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa otiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle (OGH 3Ob592/77 - „Na slabomyselnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“).

20. Inými slovami povedané, nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u advokátov nemožno vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času po vykonaní plnenia.

21. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie odkedy plnila, resp. jej plnenie bolo poskytnuté. Ako vyplýva z početných rozhodnutí súdov, pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Zdá sa teda, že nepostačujú pochybnosti, ale „dozvedenie“ sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia.

22. Z vyjadrení žalobkyne, ktorých pravdivosť preukazovala Prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 04.12.2015 (č.l.13) vyplýva, že o tom, že plniť nemala sa dozvedela od združenia až v novembri 2015. Na základe uvedených zistení sa potom žalobou podanou dňa 28.07.2016 domáhala od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tak možno konštatovať, že od uvedeného dátumu - november 2015 je možné začať počítať plynutie subjektívnej premlčacej doby, ktorá by žalobkyni uplynula v mesiaci november 2017. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná ešte v roku 2016, t.j. 28.07.2016, táto bola podaná v rámci plynutia subjektívnej premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu preto bolo potrebné konštatovať, že záver súdu prvej inštancie, ktorý počítal začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby od poslednej platby žalobkyne nebol správny. Žalobkyňa síce k uvedenému dátumu vedela komu platila a koľko platila, avšak chýbala u nej vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, preto dátum 21.03.2012 nemožno považovať za začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby.

23. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 430/2018 zo dňa 05.12.2018 (v skutkovo totožnej veci, ktorá bola vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 22Co/53/2017) podporil úvahy odvolacieho súdu o tom, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, ktoré uvedenú skutočnosť potvrdilo aj písomne. Aj s ohľadom na tento záver Ústavného súdu Slovenskej republiky možno mať za to, že záver súdu prvej inštancie o premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby nebolo správne.

24. Odvolací súd sa ďalej zaoberal preskúmaním toho, či došlo k premlčaniu práva žalobkyne aj v rámci uplynutia objektívnej premlčacej doby.

25. Súd prvej inštancie aplikoval na predmetný prípad 3-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, ktorej začiatok plynutia odvodzoval rovnako odo dňa 21.03.2012, kedy došlo zo strany žalobkyne k úhrade poslednej platby. Pokiaľ ide o určenie momentu začatia plynutia objektívnej premlčacej doby súdom prvej inštancie, toto možno považovať za správne, pretože uvedeným dňom mohlo najneskôr dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Pokiaľ ide o aplikovanie 3-ročnej premlčacej doby na predmetný prípad, súd prvej inštancie zdôvodnil svoj postup len odkazom na závery Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach a na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 25Co/84/2018, ktoré vychádzalo zo záverov spomínaného uznesenia Najvyššieho súdu SR. Odvolací súd však má za to, že len takéto zdôvodnenie postupu súdu prvej inštancie nie je vôbec dostačujúce. Ako bolo už spomínané v bode 16. tohto odôvodnenia, Občiansky zákonník rozlišuje dve dĺžky objektívnych premlčacích dôb, pričom ich aplikácia na ten-ktorý prípad je podmienená charakterom získania bezdôvodného obohatenia, teda je potrebné skúmať, či bezdôvodné obohatenie vzniklo úmyselne alebo neúmyselne. Občiansky zákonník však vôbec nešpecifikuje, čo je potrebné rozumieť pod úmyselným alebo neúmyselným konaním, preto z hľadiska právnej teórie je potrebné vychádzať z právnej úpravy úmyselného a neúmyselného zavinenia, ktoré sú definované v Trestnom zákone. O priamy úmysel ide vtedy, keď ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzročený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získa alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria. Dôležitým pre aplikovanie konkrétnej dĺžky objektívnej premlčacej doby je tak posúdenie charakteru vzniku, resp. získania bezdôvodného obohatenia, čo súd

prvej inštancie v predmetnom prípade úplne ignoroval. Z odôvodnenia jeho napadnutého rozhodnutia nie je vôbec zrejmé, prečo konanie žalovaného považoval za neúmyselné a nie je zrejmé ani to, ako sa vysporiadal s tvrdeniami žalobkyne o úmyselnom konaní žalovaného a potrebe aplikovania 10-ročnej premlčacej doby.

26. Pokiaľ ide o rozhodnutia Najvyššieho súdu SR na ktoré poukázal súd prvej inštancie, odvolací súd k tomuto uvádza, že z uvedených rozhodnutí v žiadnom prípade nevyplýva záver o nemožnosti aplikácie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Najvyšší súd SR najmä v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018 konštatoval, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa, preto je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu dobu. Z uvedeného rozhodnutia tak vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu, pretože iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, a iná zase pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa. K rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove, na ktoré taktiež poukázal súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvádza len, že ide o rozhodnutie obchodnoprávneho kolégia, ktoré v prípade niektorých spotrebiteľských vecí zastáva iné názory, ako občianskoprávne kolégium odvolacieho súdu.

27. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby si odvolací súd dovoľí poukázať ešte na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

28. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že postup súdu prvej inštancie a ani jeho rozhodnutie neboli správne. Odvolací súd žalobkyňou vznesené odvolacie námietky považoval za dôvodné, preto odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, ako napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

29. Odvolací súd záverom ešte poukazuje na to, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že vzťah, ktorý vznikol medzi žalobkyňou a žalovaným na základe Zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky zo dňa 24.08.2010 vyhodnotil súd prvej inštancie ako vzťah spotrebiteľský (viď napr. prvá veta bodu 16. odôvodnenia, bod 17. odôvodnenia), avšak vôbec skutkovo a právne neodôvodnil na základe akých skutočností dospel k takémuto záveru. Súd prvej inštancie tak zaťažil svoje rozhodnutie nesprekúmatelnosťou aj v tomto smere.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 C.s.p..

31. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - preskúmať, či uzatvorená zmluva spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom platným a účinným v čase jej uzatvorenia, následne v dôsledku uvedených zistení posúdiť, či na strane žalovaného došlo alebo nedošlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a opätovne posúdiť žalobkyňou uplatnený nárok vo vzťahu k plynutiu subjektívnej a objektívnej premlčacej doby - následne vo veci znova rozhodne, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 C.s.p. aj náležite odôvodní.

32. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).